

CONFEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS VEÏNALS DE CATALUNYA (CONFAVC)

Seu social: Barcelona
Àmbit geogràfic: local
Forma jurídica: associació

- 17 persones treballadores
- 90 persones voluntàries
- 125.000 persones sòcies
- 90 persones ateses en serveis a la gent gran
- 9.843 persones ateses a altres col·lectius: (gent gran en situació de soledat no desitjada, persones amb diversitat funcional, dones en situació de famílies monomarentals, dones migrades, persones soles, etc.)

<https://confavc.cat/>

Breu història de l'organització

La Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC) neix en 1988 sota l'impuls d'una sèrie de federacions d'AV –Badalona, el Baix Llobregat, Barcelona, l'Hospitalet, Lleida, Manresa i Tarragona– que van decidir recuperar i institucionalitzar les trobades d'AV que s'havien fet abans a Catalunya. D'aquestes set federacions inicials, la CONFAVC ha crescut fins a tenir les 18 actuals.

Per tant, la tradició reivindicativa de la CONFAVC està arrelada a la mateixa història de les AV, pioneres en la lluita per a recuperar les llibertats i per a dignificar els barris perifèrics els anys 60-70, quan els mancaven equipaments.

Durant els 32 anys de l'entitat hi ha hagut tres presidents: Alfredo Vela (1988-2007); Joan Martínez (2006-2012) i Jordi Giró (2012-actualitat). En un inici la presidència era rotatòria i l'assumia la persona representant de cada federació fundadora. Amb el creixement de l'organització, aquest òrgan va derivar en un Secretariat que formaven la Junta Directiva amb persones membres de les federacions veïnals.

Amb l'ingrés de més federacions, la Junta Directiva va passar a ser assumida per persones a títol individual, i es va crear el Consell Federal, que reuneix totes les federacions sòcies. Els òrgans de govern de la CONFAVC van canviar amb l'aprovació de la modificació d'estatuts el 10 de febrer de 2007.

Missió

La Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC) és una organització sense ànim de lucre que coordina 450 associacions veïnals (AV) i 18 federacions i que treballa per a millorar la qualitat de vida dels veïns i les veïnes des dels barris de Catalunya. Té per objecte la defensa de drets i la justícia social treballant de forma organitzada i solidària amb les entitats veïnals i altres moviments associatius, i establint mecanismes en xarxa i accions que permetin l'apoderament de la comunitat. Les accions es realitzen tant de forma autònoma com en sinergia amb les administracions, incidint sempre amb una visió de gènere, territorial i en clau de sostenibilitat. La seva acció vol aportar el coneixement dels i pels barris i municipis a les polítiques locals i de país, per afavorir que tendeixin a la millora de la qualitat de vida, del conjunt de la societat i dels col·lectius més vulnerables.

Descripció de l'activitat

La CONFAVC és una organització sense ànim de lucre declarada d'utilitat pública el 2000, inscrita al Registre d'Associacions de la Generalitat amb el número 133 de la Secció 2a. Coordina la consecució dels objectius dels seus membres i dels veïns i veïnes. Recull les peticions dels associats per fer-les arribar a administracions públiques, partits polítics, sindicats, sectors empresarials, etc. sense perjudici de la tasca reivindicativa dels socis. Analitza i reflexiona sobre la marxa del moviment veïnal i cerca els seus continguts socials i polítics. Intercanvia experiències, defensa, fomenta i millora els interessos generals dels veïns i veïnes, en el tema social, l'activitat urbanística, ambiental, cultural, esportiva, educativa, sanitària, d'habitatge, econòmica, de consum, etc. Ho fa desenvolupant iniciatives de caràcter econòmic social, que tinguin com a finalitat la millora de l'interès general, en els àmbits del desenvolupament de programes socials inclòs l'assistencial; d'urbanisme i de foment de l'habitatge social; mediambientals; culturals; educatius; de consum; relatius a les noves tecnologies, la comunicació, enllaçats tots ells a les altres finalitats de la Confederació.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

A-PORTA, OBRIR PORTES PER TRANSFORMAR VIDES

Breu descripció

El projecte A-porta s'inspira en el projecte francès Voisin Mali presentat a Barcelona el 2015 en el marc de la Intercultural Cities Workshop i gràcies a la proposta de la cooperativa iesMed SCEL en la seva implantació a Catalunya. Està impulsat per veïns i veïnes, per les AV i les entitats, per la Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC) i per la seva fundació.

A-porta és un projecte social d'apoderament veïnal per a la millora de la convivència als barris i de la xarxa comunitària, que s'implanta gràcies a les competències dels veïns i veïnes. Són persones que actuen com a Picaportes: una xarxa de veïns i veïnes carismàtics que treballen en benefici del seu barri, creant un dinamisme positiu. Les Picaportes visiten les famílies porta a porta per escoltar-los i donar-los informació que els pot ser útil. Estan contractades per unes 25 hores al mes i coordinades i supervisades per un coordinador/a. Donen al veïnat la informació relacionada amb la missió i l'escolten, per després traslladar-li informacions d'utilitat que contribueixin a la millora del seu dia a dia, creant dinàmiques que contribueixen a fer que les persones s'apoderin, es creïn vincles veïnals i amb les institucions locals, apropant els serveis disponibles. Treballen en missions d'interès comunitari, planificades entre els actors locals i l'administració.

Adaptat a la realitat social catalana, permet trencar l'aïllament d'una part de la població vulnerable i arribar a persones a les quals les administracions públiques, les empreses de subministraments o les AV no arriben.

El projecte es desenvolupa des de 2016 i s'ha desplegat a 17 barris d'11 municipis catalans, on les Picaportes han picat a la porta de més de 13.800 llars. L'abast de persones ateses (amb una mitjana de 3 membres en la unitat familiar) és de prop de 18.000.

Aportació de valor de la iniciativa

L'aportació diferencial resideix en què, habitualment, en les intervencions socials els prescriptors han d'apropar-se al servei per a beneficiar-se'n. Amb això, sovint les persones en situació de vulnerabilitat no acaben participant dels recursos (per vergonya, prejudicis, manca d'informació o barrera idiomàtica, etc.). A-porta s'adreça a les persones arribant al cor de les seves llars: a través del porta a porta per part de veïns i veïnes del barri. Així, és més fàcil que -des del primer moment- es generi un clima de confiança, que difícilment es crea amb intervencions més distanciades dels prescriptors, fetes per altres agents (tècnics, comercials, etc.).

La metodologia inclou un mapatge d'actors, contractació i formació de l'equip, la realització d'entrevistes picant la porta, amb recollida de dades quantitatives i qualitatives i la devolució de resultats a l'administració pública, entitats i veïnat. Seguint una avaluació contínua i amb un seguiment de resultats al llarg del projecte.

Necessitats identificades

El punt de partida del projecte A-porta és la necessitat social de cada barri, de cada família, de cada veïna i veí. Per a l'apoderament del veïnat del barri, s'involucra les administracions públiques, les empreses de subministraments i les entitats com a sòcies del projecte. El treball de proximitat basat en la confiança permet obrir la porta, ajudar a establir vincles i aportar recursos d'utilitat als veïns i veïnes, especialment els més vulnerables.

La transformació i innovació social resideix en la constitució d'una comunitat de Picaportes, persones solidàries i de confiança que troben el seu paper social positiu ajudant a altres veïns i veïnes. Contribuint que el veïnat s'apoderi en l'exercici dels seus drets, la creació de vincles i l'ús de recursos per incidir en la millora de la qualitat de vida i la dignificació del barri i les persones.

Ajuda a detectar problemàtiques de forma preventiva sobre aspectes relacionats amb la qualitat i les condicions de vida (els drets socials, la salut, la pobresa, la violència masclista, la immigració, etc.).

A través del porta a porta, els Picaportes ajuden a fer que els habitants visitats connectin amb el teixit social del barri. L'objectiu, a més de contribuir a la millora de les condicions de vida d'aquestes famílies, és generar un nexa de confiança amb les institucions, per què, si ho desitgen, pugin involucrar-se més en la vida quotidiana de barri i vincular-se amb el seu entorn.

Principals objectius assolits

- Crear llaços entre les persones veïnes dels barris i amb els actors i recursos més propers i necessaris per mostrar a aquesta població els recursos i eines que ofereixen les institucions, les empreses del sector públic/privat i la xarxa d'entitats socials del barri, per a contribuir a crear xarxes socials.
- Trobar i valorar les competències de persones compromeses, amb capacitat d'iniciativa al barri. Són veïns i veïnes disposades a mobilitzar-se per millorar les situacions de la ciutadania que les rodeja, contribuint al seu apoderament, treballant en una dinàmica de barri i generant confiança porta a porta.
- Identificar les necessitats de les persones i oferir-los un acompanyament en relació amb els serveis dels actors/empreses locals, fent-ho amb l'objectiu d'abordar qüestions d'interès per al ciutadà i contribuir a la millora de la qualitat de vida del veïnat i del seu entorn quotidià.
- Apropar serveis, ajudes i informacions útils a la ciutadania, ajudant a millorar la qualitat de vida de les famílies.
- Recollir i canalitzar les necessitats de les entitats, institucions i empreses públiques i privades, per arribar a la ciutadania i usuàries i contribuir a resoldre problemes relacionals i de serveis.
- Identificar situacions de vulnerabilitat, informant el servei corresponent perquè siguin tractades.
- Aquests objectius han estat possibles gràcies al fet que els Picaportes són veïns i veïnes del barri, és un equip divers i un reflex de la realitat cultural i social del barri.

Principals resultats obtinguts

El projecte s'ha desplegat a 17 barris d'11 municipis de Catalunya. L'equip ha visitat 13.781 llars, aconseguint que 12.496 els obrissin les seves portes (un 75% de portes obertes) i una mitjana de 52% d'entrevistes fetes.

S'han fet 5.966 entrevistes i 17.898 persones (amb una mitjana de 3 membres a la unitat familiar) s'han beneficiat del projecte. Els veïns/es han dedicat una mitjana de 50 minuts a l'entrevista, on el veí/na expressa les seves necessitats, inquietuds i rep informació rellevant i útil per a la millora de la seva qualitat de vida.

Les persones entrevistades han valorat molt positivament la tasca feta. Més del 90% van respondre que sí havien après alguna cosa i, entre el 80 i 90%, que aplicarien alguna recomanació.

Les Picaportes han pogut donar la informació disponible de les entitats i apropar als seus veïns els recursos del barri.

L'escolta activa i comunitària recull la veu de la ciutadania, les qüestions que els importen, els malestars del seu entorn i ajuda a pal·liar o suavitzar alguns malestars.

A-porta genera confiança de la ciutadania cap a les institucions, se senten escoltats, cuidats, mirats.

Alhora els i les Picaportes treballen per al seu entorn, es posen de

relleu les seves habilitats, i guanyen expertesa en la comunicació interpersonal, en l'acompanyament i guia al barri i reforcen el seu sentit de pertinença.

El projecte també crea sinergies i assenta les bases per elaborar projectes nous per al barri.

Abast de l'experiència

17 barris de Catalunya (abast: 20.964 persones): a Barcelona, Ciutat Meridiana, Torre Baró, Vallbona i Can Peguera; a Gavà, Àusias March i Ca n'Espinós; a Lleida, els Magraners; a Mataró, Rocafonda; a Reus, Horts de Miró; a Sabadell, Can Puiggener; a Santa Coloma de Gramenet, Can Mariner i el Centre; a Sant Feliu de Llobregat, Can Calders; a Tarragona, Campclar; a Terrassa, Ca n'Anglada; i a Viladecans, la Montserratina i La Unió.

Persones implicades en l'experiència

Treballadores: 10

Membres equips directius: 3

Sòcies: 125.000

Ateses: 18.000

Voluntàries: 90

Altres: 130 (equip Picaportes)

Principals factors clau d'èxit

Per aconseguir l'èxit en intervenció, es forma i capacita als equips en coneixements específics de l'àmbit social d'actuació, en habilitats comunicatives i en els recursos disponibles del seu entorn. El projecte els ofereix un contracte de treball que millora -en molts casos- la seva situació personal, ja que afavoreix la contractació a dones i persones en risc d'exclusió social o de vulnerabilitat, per motius ètnics o per escàs accés a ocupacions regulades. Amb aquesta dinàmica, s'ha ofert treball a dones (més del 85% ho són) i homes que han tingut accés a un treball regularitzat i amb remuneració econòmica.

A-porta atorga apoderament personal i autoestima a les pròpies Picaportes, cosa que es reflecteix directament en la qualitat del servei comunitari que ofereix A-porta, a causa de l'alta motivació i vinculació amb els valors i els objectius de cada projecte.

Dones que han estat contractades per A-porta han pogut visibilitzar la seva vàlua dins del seu entorn personal, familiar i comunitari, incentivant la convivència social tant per part de A-porta com per part de les persones que reben la intervenció. Així mateix, l'àmbit d'actuació dels nostres projectes incideix majoritàriament en l'economia i benestar social de les dones, ja que l'àmbit domèstic està ocupat en moltes ocasions per mares de família, o per dones d'edat avançada que viuen soles.

La coordinació amb els serveis públics, privats i socials és indispensable per aconseguir èxits en la intervenció.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

La principal dificultat del projecte és la continuïtat als barris. Saben i han comprovat que com més temps A-porta intervé a un barri concret més desconfiances es trenquen; més relacions interpersonals, més treball en xarxa i més ben informada estan les persones. Però la majoria de les administracions locals prefereixen canviar de zona, fent experiències pilot de menys d'un any sense haver acabat el barri anterior. Per altra banda, el fet d'haver de dependre especialment de subvencions i de pressupostos fa que aquesta continuïtat sigui impossible, donada la lentitud dels tràmits administratius de l'administració pública. És en aquest sentit que el compromís ferm en el temps i la garantia de continuïtat del projecte són indispensables per a la millora de la qualitat de vida dels barris d'intervenció.

Elements innovadors que aporta l'experiència

Un veí i/o veïna pica a la porta i entra a casa d'un altre veí i/o veïna. S'arriba a dins la llar de les famílies.

La diversitat cultural dels equips de Picaportes, són un reflex de la diversitat del barri aconseguint trencar prejudicis racials, socials i de gènere.

Quant als i les Picaportes: s'aconsegueix la inserció laboral de persones que han estat desocupades al mercat laboral, i/o treballant a dins la llar en tasques de cura i neteja, durant llargs períodes, sovint sense estudis reglats o prou qualificades, o que accedeixen per primer cop a un lloc de treball. En aquestes persones s'ha valorat el seu carisma, la seva personalitat i la seva implicació en el treball comunitari, qualitats que sovint són intangibles i poc valorades a molts entorns de treball. En alguns casos, aquesta feina els ha ajudat al seu apoderament i augment de l'autoestima i a obtenir un lloc de treball després de la intervenció.

Resolució de problemàtiques a les llars, proporcionada per veïns i veïnes del barri, ajudant a cohesionar les comunitats i la barriada. Escolta comunitària de la mà de la pròpia ciutadania, que ajuda a crear llaços amb les administracions, amb les entitats del barri i amb el propi veïnatge.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

Es pot replicar en projectes que tinguin persones voluntàries per realitzar detecció de casos de vulnerabilitat social, donant l'oportunitat laboral a persones amb risc d'exclusió social o altres problemàtiques.